

A gyöngyössolymosi gótikus torony

2009 november 08. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Gyöngyössolymos a Mátra meredek déli lejtőin sebesen aláfutó Gyöngyös-patak mentén, a hasonló városközösségében található. A napsütötte hevesi hegy lábán vulkanikus talaján termő kiváló fehérborok jókora, kőbe vájt pincékben hűsölnek a ma háromezer lelket számláló községben, amelynek kedves – megőrzendő – nevezetessége a rajta átvezető kisvasút is. Valamikor száz kilométert is meghaladó távon kanyarogtak a Gyöngyösről kiinduló keskeny nyomtávú vasútvonalak a mátrai erdők és bányák irányába, de mára csak mutatóban maradt belőlük egy kétfelé ágazó rövidke vonalszakasz a kirándulóknak.

Solymos a honfoglaló Aka nemzetség régi szállásterületén fekszik. Az Árpádok idején megerősített hely volt, a Mátra vidék korai várainak egyike. A falu központjában lévő középkori templom is részben védelmi céllal épült a XIII. században, eredetileg kőfallal kerítve. A román kori egyházzal nem sokat tudunk, de arról adatok tanúskodnak, hogy a kora gótikus, urasági karzatos templomot az Aka nembeli Solymosi család építtette. A Solymosiak faragott kőcímere ott látható a később épült torony nyugati oldalán is.

Ez a világosabb és sötétebb szürke, vulkáni eredetű bazalttufából készült kemény mészhabarcossal épített torony a templom egyetlen megmaradt középkori része. Négyzetes alaprajzát pontosan a négy égtáj felé tájolták. A bejárat a nyugati oldalon nyílik, itt kétfelé hatalmas saroktámpillérek állnak az első emelet magasságáig. Ezen a szinten a toronytest átalakul nyolcszögletűvé. További két emeletén keskeny, hosszúkás keretű gótikus ablaknyílások láthatók, majd egy újabb vízszintes párkány után – a kerek ablak alatt – következik ama súlyommadaras kő címerpajzs, amely a község és a templom kegyuraira, a Solymosiakra emlékeztet. A tornyon ezenfelül négy szép arányú, osztott ikerablak tekint a világ négy tája felé; a függőlegesen felfutó oldalélek finoman megmunkált, armírozott sarokkövekből vannak kirakva.

Az Árpád-kori templomot 1301 és 1311 között renoválták először, majd egy kerek évszázad múlva, 1411 után következett a nagyszabású gótikus átalakítás. Ennek a formáját őrzi a torony, amelynek egyes csúcsíves részletei a XV. század második felében, Mátyás uralkodása idején készültek el. 1544–45-ben a törökök lerombolták a falut. A megrongált, felgyújtott egyház másfél évszázadig állt elhagyatva. A hódoltság múltával visszaérkező lakók elbontották a hajó és a szentély romjait, az öreg templomból csak a magas torony maradt meg, amelyhez 1711-ben építették a tágas barokk hajót, és ekkor készült a torony cikkelyes-kupolás, bádogborítású sisakja is. Gyöngyössolymos plébániájának védőszentje Szent Miklós püspök.

Ludwig Emil, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS

100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

DVD

A trianoni győzeletről tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló